

వార్షికి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

41. ఏకచత్వారింశః సర్గః - దక్షిణాప్రేషణమ్

|| దక్షిణాప్రేషణమ్ ||

తతః ప్రస్థాప్య సుగ్రీవస్తన్తహద్వానరం బలమ్ |
దక్షిణాం ప్రేషయామాస వానరానభిలక్ష్మితాన్ || 1 ||

నీలమగ్నిసుతం చైవ హనుమంతం చ వానరమ్ |
పితామహసుతం చైవ జాంబవంతం మహాబలమ్ || 2 ||

సుహోత్రం చ శరారిం చ శరగుల్మం తథైవ చ |
గజం గవాక్షం గవయం సుషేణమృషభం తథా || 3 ||

మైందం చ ద్వివిదం చైవ విజయం గంధమాదనమ్ |
ఉల్కాముఖమసంగం చ హఠతాశనసుతావుభౌ || 4 ||

అంగదప్రముఖాన్వీరాన్ వీరః కపిగణేశ్వరః |
వేగవిక్రమసంపన్నాన్ సందిదేశ విశేషవిత్ || 5 ||

తేషామగ్రేసరం చైవ మహద్బలమథాంగదమ్ |
విధాయ హరివీరాణామాదిశద్ధక్షిణాం దిశమ్ || 6 ||

యే కేచన సముద్ధేశాస్తస్యాం దిశి సుదుర్గమాః |
కపీశః కపిముఖ్యానాం స తేషాం తానుదాహరత్ || 7 ||

సహస్రశిరసం వింధ్యం నానాద్రుమలతాయుతమ్ |
నర్మదాం చ నదీం దుర్గాం మహోరగనిషేవితామ్ || 8 ||

తతో గోదావరీం రమ్యాం కృష్ణవేణీం మహానదీమ్ |
వరదాం చ మహాభాగాం మహోరగనిషేవితామ్ || 9 ||

మేఖలాముత్కలాం చైవ దశార్ణనగరాణ్యపి |
అశ్వవంతమవంతం చ సర్వమేవానుపశ్యత || 10 ||

విదర్భాన్పృషికాంశ్చైవ రమ్యాన్తాహిషకానపి |
తథా వంగాన్ కలింగాంశ్చ కౌశికాంశ్చ సమంతతః || 11 ||

అన్వీక్ష్య దండకారణ్యం సపర్వతనదీగుహమ్ |
నదీం గోదావరీం చైవ సర్వమేవానుపశ్యత || 12 ||

తథైవాంధ్రాంశ్చ పుండ్రాంశ్చ చోలాన్ పాండ్యాన్ సకేరలాన్ |
అయోముఖశ్చ గంతవ్యః పర్వతో ధాతుమండితః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

41. ఏకచత్వారింశః సర్గః - దక్షిణాప్రేషణమ్

విచిత్రశిఖరః శ్రీమాంశ్చిత్రపుష్పితకాననః |
 సచందనవనోద్దేశో మార్గితవ్యో మహాగిరిః || 14 ||
 తతస్తామాపగాం దివ్యాం ప్రసన్నసలిలాం శివామ్ |
 తత్ర ద్రక్ష్యథ కావేరిం విహితామప్పరోగణైః || 15 ||
 తస్యాసీనం నగస్యగ్రే మలయస్య మహాజసమ్ |
 ద్రక్ష్యథాదిత్యసంకాశమగస్త్యమృషిసత్తమమ్ || 16 ||
 తతస్తేనాభ్యనుజ్ఞాతాః ప్రసన్నేన మహాత్మనా |
 తామ్రపల్లిం గ్రాహజుష్టాం తరిష్యథ మహానదీమ్ || 17 ||
 సా చందనవనైర్దివ్యైః ప్రచ్ఛన్నా ద్వీపశాలినీ |
 కాంతేవ యువతిః కాంతం సముద్రమవగాహతే || 18 ||
 తతో హేమమయం దివ్యం ముక్తామణివిభూషితమ్ |
 యుక్తం కవాటం పాండ్యానాం గతా ద్రక్ష్యథ వాసరాః || 19 ||
 తతః సముద్రమాసాద్య సంప్రధార్యార్థనిశ్చయమ్ |
 ఆగస్తేనాంతరే తత్ర సాగరే వినివేశితః || 20 ||
 చిత్రనానానగః శ్రీమాన్ మహేంద్రః పర్వతోత్తమః |
 జాతరూపమయః శ్రీమానవగాఢో మహార్ణవమ్ || 21 ||
 నానావిధైర్నగైః సర్వైర్లతాభిశ్చోపశోభితమ్ |
 దేవర్షియక్షప్రవరైరప్పరోభిశ్చ సేవితమ్ || 22 ||
 సిద్ధచారణసంఘైశ్చ ప్రకీర్ణం సుమనోహరమ్ |
 తముపైతి సహస్రాక్షః సదా పర్వసు పర్వసు || 23 ||
 ద్వీపస్తస్యాపరే పారే శతయోజనవిస్తృతః |
 అగమ్యో మానుషైర్లిప్తస్తం మార్గధ్వం సమంతతః || 24 ||
 తత్ర సర్వాత్మనా సీతా మార్గితవ్యా విశేషతః |
 స హి దేశస్తు వధ్యస్య రావణస్య దురాత్మనః || 25 ||
 రాక్షసాభిపతేర్వాసః సహస్రాక్షసమద్యుతేః |
 దక్షిణస్య సముద్రస్య మధ్యే తస్య తు రాక్షసీ || 26 ||
 అంగారకేతి విఖ్యాతా ఛాయామాక్షిప్య భోజినీ |
 ఏవం నిఃసంశయాన్ కృత్యా సంశయాన్మృష్టసంశయాః || 27 ||

వార్షికి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

41. ఏకచత్వారింశః సర్గః - దక్షిణాప్రేషణమ్

మృగయధ్వం నరేంద్రస్య పత్నీమమితతేజసః |
 తమతిక్రమ్య లక్ష్మీవాన్ సముద్రే శతయోజనే || 28 ||
 గిరిః పుష్పితకో నామ సిద్ధచారణసేవితః |
 చంద్రసూర్యాంచుసంకాశః సాగరాంబుసమావృతః || 29 ||
 బ్రాజతే విపులైః శృంగైరంబరం విలిఖన్నివ |
 తస్యైవం కాంచనం శృంగం సేవతే యం దివాకరః || 30 ||
 శ్వేతం రాజతశృంగం చ సేవతే యం నిశాకరః |
 న తం కృతఘ్నాః పశ్యంతి న నృశంసా న నాస్తికాః || 31 ||
 ప్రణమ్య శిరసా శైలం తం విమార్గత వానరాః |
 తమతిక్రమ్య దుర్ధర్షాః సూర్యవాన్నామ పర్వతః || 32 ||
 అధ్వనా దుర్విగాహాన యోజనాని చతుర్దశ |
 తతస్తమప్యతిక్రమ్య వైద్యుతో నామ పర్వతః || 33 ||
 సర్వకామఫలైర్వృక్షైః సర్వకాలమనోహరైః |
 తత్ర భుక్త్వా వరార్థాణి మూలాని చ ఫలాని చ || 34 ||
 మధూని పీత్వా ముఖ్యాని పరం గచ్ఛత వానరాః |
 తత్ర నేత్రమనఃకాంతః కుంజరో నామ పర్వతః || 35 ||
 అగస్త్యభవనం యత్ర నిర్జితం విశ్వకర్షణా |
 తత్ర యోజనవిస్తారముచ్చితం దశయోజనమ్ || 36 ||
 శరణం కాంచనం దివ్యం నానారత్నవిభూషితమ్ |
 తత్ర భోగవతీ నామ సర్పాణామాలయః పురీ || 37 ||
 విశాలకక్ష్మా దుర్ధర్షా సర్వతః పరిరక్షితా |
 రక్షితా పన్నగైర్ద్రోరైస్తీక్ణ్ణదంష్టైర్వహావిషైః || 38 ||
 సర్పరాజో మహాప్రాజ్ఞో యస్యాం వసతి వాసుకిః |
 నిర్యాయ మార్గితవ్యా చ సా చ భోగవతీ పురీ || 39 ||
 తత్ర చానంతరా దేశా యే కేచన సుసంవృతాః |
 తం చ దేశమతిక్రమ్య మహానృషభసంస్థితః || 40 ||
 సర్వరత్నమయః శ్రీమానృషభో నామ పర్వతః |
 గోశీర్షకం పద్మకం చ హరిశ్యామం చ చందనమ్ || 41 ||

వాల్మీకి రామాయణం- కిష్కింధకాండ

41. ఏకచత్యారింశః సర్గః - దక్షిణాస్త్రేషణమ్

దివ్యముత్పద్యతే యత్ర తచ్చైవాగ్నిసమప్రభమ్ |
న తు తచ్ఛందనం దృష్ట్వా స్తుప్తవ్యం చ కదాచన || 42 ||

రోహితా నామ గంధర్వా ఘోరా రక్షంతి తద్వనమ్ |
తత్ర గంధర్వపతయః పంచ సూర్యసమప్రభాః || 43 ||

శైలాషో గ్రామణీః శిర్గుః శుభ్రో బభ్రుస్తథైవ చ |
రవిసోమాగ్నివపుషాం నివాసః పుణ్యకర్తృణామ్ || 44 ||

అంతే పృథివ్యా దుర్ధర్షాస్తత్ర స్వర్గజితః స్థితాః |
తతః పరం న వః సేవ్యః పితృలోకః సుదారుణః || 45 ||

రాజధానీ యమస్యైషా కష్టేన తమసా వృతా |
ఏతావదేవ యుష్కాభిర్వీరా వానరపుంగవాః || 46 ||

శక్యం విచేతుం గంతుం వా నాతో గతిమాతాం గతిః |
సర్వమేతత్సమాలోక్య యచ్ఛాన్యదపి దృశ్యతే || 47 ||

గతిం విదిత్వా వైదేహ్యః సన్నివర్తితుమర్హథ |
యస్తు మాసాన్నివృత్తోఽగ్రే దృష్టా సీతేతి వక్ష్వతి || 48 ||

మత్తుల్యవిభవో భోగైః సుఖం స విహరిష్యతి |
తతః ప్రియతరో నాస్తి మమ ప్రాణాద్విశేషతః |

కృతాపరాధో బహుశో మమ బంధుర్భవిష్యతి || 49 ||

అమితబలపరాక్రమా భవంతో విపులగుణేషు కులేషు చ ప్రసూతాః |
మనుజపతిసుతాం యథా లభధ్వం తదభిగుణం పురషార్థమారభధ్వమ్ ||50||

ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
ఏకచత్యారింశః సర్గః || 41 ||

